

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ԻՐԱՆԻԱՆԵՔ» շաբաթը երկու անգամ կ'հրատարակուի, Զորեքշաբթի և Շաբաթ օրերին, Հայերէն և Պարսկերէն։
Արագըրց խմբագրութեանը ուղղելի ու է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ծախքը վճարուած յիշին «Ա. Խմբագրական-Մանածո-ղով ԻՐԱՆԻԱՆԵՔ» լրագրոց Հայրենասիրաց Ընկերութեան ի Վանա։

LE DROIT

Վարնայի համար տարեկան 23 Փրանք
Պոլսի արդի քաղաքացի համար » 26 »
Թղթատարական միութեան մասնակցող բոլոր երկիրներու համար տարեկան 28 »
Քաճմանդակային խմբ. կանխիկ են և վեց-ամեայ պայմանաժամու ես կ'ընդունուին։
Յետքէ ծախսած մէկ թիւը 10 փողոց է։
Մանածոցմունք 3 անգամի համար տուր 2 փողոց։

“LE DROIT”, paraissant le mercredi et le samedi, en Arménien et en Français. — Abonnement d'un an, pour Varna, fr. 23; — pour l'intérieur de la Bulgarie fr. 26 — pour les Etats compris dans l'Union — Postale, fr. 28. — Les abonnements sont payables d'avance par an ou par semestre. — S'adresser au Conseil de Rédaction du journal “LE DROIT”, de la Société Arménienne HAYRENACIRATZ “des Patriotes”, à Varna.

ՎԱՆԱ 10/22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1885

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտիտի մէջ հաւագեցողներուն յոյսեր տեղի ունենալ տեսնենք, ոտակաւնութիւնը դեռմէ գեապանա-տունը կը պահպանէ։

— Հեռագրական գեապանաժողովը 21 ձայնով քուէարկեց միատե-սակ ստորագրող գրութիւն մ'ըն-դունել։ Դ անգամը ձեռնպահ մը-նային հրահանգ ստացած չլրջաւն համար։

— Հիւսիսային Գերմանիոյ Կաղէ-թը Զանգիպարէն լուր կ'ստանայ թէ Ալբրիխտի հաշտութիւնը ուղեւոր Պ. Բի-քարտ Ուզէ կուրս հասեր է սղջ-մամբ։

— Բելքիւնքի մէջ Ռուսիոյ Զարմու-ռ Զարուհայն հետ տեղի ունենա-լիք տեսակցութիւնը, Աստրիոյ կայսեր և կայսրուհայն հետ միա-սին ներկայ պիտի գտնուին գահա-թառնոյ Ռուսոֆի խլանը, Շարլ և Լուի Գրանը, Քալքոնը և Թաւֆ, Ալբրուհայն լորտը տատիճանաւորը և։

— «Էքսպրէս» հետեւեալ կերպիւ կը խօսի Սըր Տրուսմէնի Ռ. օլֆի օմ-նախարարաց տուած առաջին այցե-լութեան վրայ։

«Այն տեսակցութիւններ զորս անգղիական տրոստաւոր պատուի-րանն ունեցող շաբաթ օրը Բ. Գրան նախարարաց հետ, բնակարար պաշտօնական արարողութիւն մ'էին միայն Ե. Վանա թիւն ներկայացող իւր յանձնարարագրերն որք թարգ-մանուելով վեհ. Ստիվանին պիտի մատուցուին, նախ քան հանդիսա-ւոր ունեցողութիւնն յորում Սըր Ռ. օլֆ անձամբ պիտի ներկայէ զայնու հետեւաբար նախընթաց տուր տե-սակցութեան վրայ սա միայն կրնանք զուցել թէ Մեծ Եպարդան և Ներ-քին գործոց նախարարն լորտովին սիրալիր և մանրամասն ընդունելու-թիւն մ'ըրին անգղ. պատուիրակին, և Արտաքին գործոց նախարարու-թեան խորհրդականն ալ ծանոց թէ Ալֆ միայն քիչ մ'անհանգիստ լինելով, չէր կրցած Բ. Գրանը գրա-նուիլ նոյն օր վերին ընդունելու համար։

«Առ այժմ, ընդհանուր առմամբ միայն կարելի է խօսիլ Սըր Ռ. օլֆի պաշտօնին վրայ որոյ մանրամասնու-թիւնը յետոյ երեւան պիտի գտնուի»
Այս առար «Թարք» ալ կ'ընկնայ

Թէ Սըր Ռ. օլֆի պաշտօնը կը վերա-բերի մի միայն եղիպտական խնդ-րոյն, և ոչ բնու. Ալֆանեան խնդ-րոյն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻ

(Առնալ Հալա)

Գահիրէ 24 օգոստ.

Մահաթի յաջորդ. Ապաուլահին մահը հաստատուած չէ, 4000 Սու-տանիոյցը Տոնկաւն գրաւեցին։

Ռուսիա Անգղիոյ կ'առաջարկէ թուրք. Զիւլֆիքար կիւրծը դադու. բայց արօտատեղեաց մասը իրեն համար պահէ։

Գրեմիլէր 24 օգոստ.

Պ. Հովանի օտար երկիրներու մոմ-լոյ ազդեական արուեստից ներկա-յոցուցիչներն հրաւիրեց, մինչև հը-մա սարայից և բարձրատիճան պաշ-տօնատարաց թիւն 38 ի հասած է. քաղաքին ներքին և արտաքին հաղորդակցութիւններն արգիւտած չեն. միայն հանգիստեղին փակ-ուած է. օտարականաց նկատմամբ ստիկանութեան պատու երեւին խափա կը կատարուին, Ժողովուրդը կատարեալ ազատութիւն կը վայելէ։

Ս. Բէթէրպուրի 20 օգոստ.

Զարը իր հետեւորդներով այս գի-շեր Գրեմիլէր մեկնեցան։

Գրեմիլէր 20 օգոստ.

Թաւֆ կամը և ուրիշ աստիճա-նաւոր անձինք հոս հասան Պատուայ զօրաւոր մըր Ալեքսանդր զօրագուն-դը և պալատին պահպանութեան համար յատկացեալ հետեւակ գա-մարտան այս առաւօտ երաժշտա-կան խմբի առաջնորդութեամբ քա-ղաք մտան։ Կէս օրէն վերջ մամլոյ ներկայացուցիչներն պալատը և պար-տէզը այցելելու արտօնութիւն ունե-ցան, այս օրէ սկսեալ հասարակաց համար փակուել է։

Աստրիոյ և Ռուսիոյ վեհապա-ռութեանց ուրոյն բնակարան յառ-կացուցած են առաջին յարկին մէջ. Զարին և Զարուհայն բնակարաննե-րն չքիւ կարասեօք զարդարուած թառերական արահն երկրորդ յար-կն է։

Մարտիտ 25 օգոստ.

150,000 Մարտիտիոյցը Բրատսկի բաղրեցին գերմանացիներէն գրա-ւուած Բարօլին կղզեաց համար։

Թաղաւորը այս առաւօտ հաս-տ և Ժողովին նախադահեց, ծովային նախարարութեան մէջ մեծ գործու-

նէութիւն կը տիրէ, բացակայ եղող լալըր ծովային պաշտօնատար կան-չու եցան։

Գահիրէ 23 օգոստ.

Կառավարութիւնը Պերսիքիստա-նի մէջ տեղի ունեցած մեծ կատու-րած մ'ազդարարող հեռագիր մ'ըն-դունեցաւ Ժողովուրդը՝ առ ի չղպէ ապրուստի գանձը կողարեաց։

Վիեննա 25 օգոստ.

Կայսրը ու կայսրուհին, կայսերա-կան խլան և հետեւորդը այս առա-ւօտ Ժամը 12ին Գրեմիլէր մեկնե-ցան, ուր պիտի հանին կէս օրէն վերջ, բազմութիւ երեսօտանք և Ժողովուրդ համախմբեք ողջունե-ցին։

Լոնտրոն 25 օգոստ.

Կատու գէ թէ՛ Զիւլֆիքարի նկատ-մամբ Սթաւրի և Սալիպարի միջև եղած գիւրգիւլութիւնը զոտու-հաստատուած է, կը մնայ միայն պաշտօնապէս վաւերացնել, պատե-րազմական նախարարն անձնապա-հայ արուած նախկին հրամաններն յետս կոչեց։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արմենի Կրդ. Թաւայն մէջ հետե-ւեալը հրատարակուած կը տեսնուի։

Լոզան 17 օգոստ. 85

ՏԼԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾԸ

Անցեալ օր քանի մը հայ և օտար-ազգի բարեկամաց հետ արահի մը մէջ լրագիրներ կարդալով կը զրա-ղէինք երբ անգղիացի բարեկամս որ թալա կը կարդար, — Ահա ձեզ հե-տադրբարական հեռագիր մը ըսելով, հետեւեալ տողերը մեր ուշադրու-թեան ներկայացուց։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Օգոստ. 11 Կ. Պոլիս

«Հայոց Պատրիարքը կը հերքէ թէ Անգղիոյ մէջ ոչ որի արտօնած է Հա-յաստանի բարեկարգութեան խն-դիրն յուզելու, և խնդրած է Միւ-ղիսիոս փաշայէն յայտարարել թէ Հայք դո՛ւ են բնիկ հովանեա Սա-լթան Ապախ-Համիտի»։

Թալա

— Համարենք թէ ճշման ներքե և հեռագրուած լինին այս տողեր, յա-րեց բարեկամս. միթէ կարելի է հասարակաց Հօր մը, անձնուէր և-կեղեցականի մը, հանրածանօթ ճըշ-

մարտութիւն մը այս եղանակու կեղ-ծել և թշուառ ազգի մը կարեկ-ցութեան յայտ բեկանել իւրապիւ պաշտ և իւր ազգեղութիւնը Բ. Գր-ան մօտ։ Արդ, կամ ամալջ Հայոց ազգը առաւ է, կամ ձեռ Պատրիար-քը։

Ոչինչ պատմական չկրցինք տալ այս Պատրիարք, որ երկար Ժամանակ Արեւելի մէջ պաշտօն և գործ ու-նենալով, մեղմէ լուր կը ճանաչէր Հայոց վիճակը և թիւ բնիկ կառա-վարութիւնն։

Ներսէս Սրբազանի յաջորդը մենք ընտրած ենք, Նարին Սրբազան թիւ-նըն կրնայ ջերմեանդ եկեղեցական մը լինել. բայց պարտաւորեալ չէ Հայոց ազգը սիրելու... Սալ-

Ըստ «Արեւելք»ի, անցեալ շաբաթու մէջ Ռուսիոյ գեապանատունը Մա-կար Սրբազանին հաստատումը ծա-նուցանող պաշտօնական հեռագիր ստացեր է։

Գարձեալ նոյն լրագրէ կը քաղենք թէ ամայս 12ին կրօնական Ժողովը գաւառներով մի քանի անօրինու-թիւններ ընկէ վերջ վառնայի, Ռուսմարի, Շուսուի և Սիլիստրէի ազգայնաց այցելու հովի կարգեր է դրեր. Մատթէս եպիսկոպոս Սալ-րիւնէն։

Մենք այս մտան արդէն երկարօ-րէն խօսած էինք, և հասկցուցած էինք քանիներ այցելեցին, և իրենց այցելութեանն ոչ թէ միայն օգուտ մը չբաղեցինք, այլ շատ մը բարե-յոպէս և թէ նախապէս վառններ կրեցինք։

Ըստ մեզ եթէ կրօն. Ժողովը կու-ղէ այս կողմի ազգայնաց խաղաղու-թիւնն չլրջաւնէ, լուր կրնէ այս ու-րաշումէն ետ կենալ։

— Դատական նախարարութեան կողմէ առ Ազգային Պատրիարքարան ուղղեալ «Թէպրեքէ» մը կը ծանու-ցանէ թէ Ազգայնաց Կաթողիկո-սութեան յիշատակման առթիւ ի վան ձերբակալեալ ազգայինք ար-ձակուած են։

Գահութեամբ կարճանադրեմք զայս լուր և մեր խորհրդակցութիւն կը յայտնուի ազատեալ ազգայնաց յիշեցնելով միանգամայն թէ որչափ իրաւունք ունինք մինչ մեր նախըն-թաց թիւերով կարծիք կը յայտնե-ինք որ եթէ Ժողովուրդը միջոց և արիւթ թիւն ունենայ զիւր ձայն հա-յընելու կեղեցական կայսերական կառավարութեան, իրեն տառապա-նաց դարմանն անկաւած կը անօ-րինուի։

Ահա օրինակ մը որոյ ձեռք բեր-ման կը կարծեմք զխանալ թէ «Իրա-ւունք» օտար չէ։

ծէ . . . գործէ ուղղամտութեամբ և անկեղծութեամբ, գիտնալով որ ոչ միայն տառապեալ ճաճկահայ ժողովուրդը այլ օտարարնակ հայերն ևս աչքերնին բացած իւր ընթացքը կը դիտեն :

Բ. Գուսը «Արևելք» լրագրի խմբագրութիւնը կանչելով, տեղեկութիւն ուղեր է թէ ինչ կարգի մարդեր են Պալարիսի «իրաւունք» լրագրի հրատարակիչները : «Արևելք»ի ներկայացուցիչը յայտնեց թէ իրենք բնաւ յարաբերութիւն չունին «իրաւունք»ի հետ և չեն ալ ճանչեր նորա հրատարակիչները :

Ար. Գուսը

«Արմենիայ» լրագրաց մեր Ազնիւ պաշտօնակցին տուած այս տեղեկութեան մասին եթէ իրական հետաքրքրութիւն մ'ունի տեղակաւնաւ Բ. Գուսը, պարտաւոր եմք զմեզ ներկայել իրեն «իրաւունք» և ապագային բացատրութիւն տալ, եթէ մինչև հիմա անտեղեկակ գտնուած է մեր Ա. Թերթէն սկսեալ սկզբանց :

ԻՍԼԱՄԱՆՈՒԹԻԱՆ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Մօնիթօր»-ը Բոմբ Թերթը վերայգրեալ խորագրով հրատարակած մի յօդուածն է մէջ կրօնէ թէ՛ մէկը եթէ մահմադարեան թիւնը տեսցած այժմ հաշուելու ելնէ, կը զարմանայ տեսնելով խաղաղութան դաւաճութեան ենթարկեալ անհամար ժողովուրդներէ բնակեալ երկիրներու ահագին տարածութիւններն թանձրէն մինչև ճալա :

Մահմադարեան թիւնն ալ Քրիստոնէութեան չափերէն հեռեւորներուն Ուրդարե մահմադարեան թիւնը 200 միլիոնէն անցի է, այսինքն աշխարհիս բնակչաց մէկ երրորդը, բարդ մասը կը կազմեն : Եւ ահա ինչպէս բաշխուի կրնէ վերալիշեալ թերթը, Անգղիոյ Հնդկաստանի մէջ ունի 50 միլիոն մահմադարեան, Ռուսիոյ Սիբիր մէջ՝ 8 միլիոն, Օսմանեան կայսրութիւնէ՝ 17 միլիոն, Պարսկաստան և Աֆղանիստան՝ 8 միլիոն, Արաբիոյ և միլիոն, Չինաստան և միլիոն Մալաքայի թերակղզին և Հնդկական Արկիպելագոսն՝ 13 միլիոն, Աֆրիկէ միմիայն ունի իր մէջը 100 միլիոն :

Խաղաղութան թիւնն այս երկրորդ բարբոսին նուաճելու և հպարտեցնելու ընթացքին մէջ կը գտնուի : Արդէն Սուլթանը բարբոսին իրեն կը վերաբերի :

Յիշեալ թերթը հետեւեալ կերպիւ կ'եղբարկայնէ իւր յօդուածը :

Գաղթականութիւններն ունեցող ամեն մեծ տէրութիւն պարտաւոր են ի հաշիւ և ի նկատ առնուլ իսլամութեան այս այժմ, և եթէ Արևելեան ինդիքը, իւր զգեցած զանազան կերպարանաց ներքեւ, ամեն ժամանակէն առել այս օր ևս բարակաւ քաղաքականութեան հանգուցը կը կազմէ, խաղաղութեան կարեւորութիւնն ու դերը զայդ տեղի պիտի մեծցնեն :

Եւրոպայի տէրութեանց շատն ապօր խաղաղ հպարտութեան առնել, և ամեն նկատմամբ բռնելիք քաղաքականութիւնին ալ՝ իրենց ջանքն ոչ նուազ տաժանելի և վաճառիկ մասը կը կազմէ :

Varna Mercredi le 14/26 Août

LES PATRIOTES
ET
LA SUBLIME PORTE

Qui sont ces patriotes ? de quel pays ? de quelle religion ? qu'est-ce qu'ils auraient dit à Sir Henry Drummond Wolff par l'intermédiaire de leur députation ? se chuchetaient dans les cercles diplomatiques de Constantinople, d'après notre correspondant gentilhomme excellent patriote.

Faut il y répondre encore et répéter ce qui a été déjà à tant de reprises dit et redit : C'est le peuple Arménien tout entier ! l'Arménien de la Turquie, l'Arménien de la Russie, l'Arménien de la Roumanie, l'Arménien de la Bulgarie, enfin l'Arménien sans distinction d'origine, appartenant à l'Eglise Nationale, à l'Eglise catholique et l'Eglise protestante, qui ne demandent qu'une chose ; la sûreté des biens et de la vie de leurs frères de la Turquie, un contrôle impartial et sévère entre le peuple et les autorités publiques du Pays, enfin l'application des réformes promises par le Gouvernement Impérial Ottoman et cela seulement et exclusivement, par l'initiative du grand homme le Souverain du peuple martyr et de son Gouvernement.

Devant une déclaration aussi franche, aussi sincère et aussi formelle si souvent répétée, qu'y a-t-il à s'agiter, demandons-nous, au point à s'inquiéter de la mission que les patriotes auraient donné à leurs mandataires auprès de S. E. Sir Henry Drummond Wolff ? Naturellement ils n'avaient qu'à prier S. Excellence à faire parvenir leurs vœux à S. M. le Sultan à exposer directement à Abdul-Hamid II les souffrances des Arméniens, et à requérir de ce grand Empereur le soulagement des maux de ses plus fidèles et plus paisibles sujets.

Les hommes d'Etat de la Turquie ne veulent pas cependant croire à une loyauté aussi franche et ils ont raison ; le Patriarcat de Coum-Capou le seul prétendu centre autorisé du peuple arménien de la Turquie, est là à démentir la voix du peuple et c'est officiel. Ils croient voir en les patriotes une main secrète étrangère agissant pour son but particulier : Fantôme !

Non, rassurez-vous Saïd pacha, l'œuvre est purement arménienne, purement nationale, et ce qui est de plus elle est purement populaire !

Nous ne demandons que le bien être du peuple, la consolidation du glorieux Empire ottoman par la solidarité des intérêts du peuple avec ceux de l'Etat ; les «Patriotes» tiennent à la sauvegarde des inté-

rêts du gouvernement de S. M. le Sultan plus que certains adulateurs de votre haut entourage ; inaugurez loyalement et franchement l'ère des réformes de notre chère patrie commune et soyez le digne grand-Vizir du Grand Sultan qui a si hautement proclamé la nécessité de ces réformes en montant sur le trône du Sultan Mehmed le Gazi.

Vous verrez alors le peuple arménien resserrer ses rangs pour contribuer au développement moral et matériel de l'Empire ottoman et jouissant d'une vie tolérable augmenter de fidélité et d'attachement à son bien-aimé Souverain.

L'ANNIVERSAIRE
DE L'EMPEREUR ET ROI
FRANÇOIS-JOSEPH I.

L'anniversaire de S. M. l'empereur et roi François-Joseph I a été fêté, le 6/18 et. par la colonie austro-hongroise de notre ville, dit le «Moniteur-Oriental» journal de Constantinople, d'une façon vraiment splendide.

Dès l'aube, tous les bateaux du Lloyd et autres navires austro-hongrois, ancrés dans le port et le long du Bosphore, ainsi que les établissements tenus par des sujets austro-hongrois, étaient pavoisés.

A 10 heures, a été célébré, en l'église latine de Sainte-Marie, à Péra, un office solennel avec «Te-Deum» : les membres de la Société Chorale allemande ont chanté l'hymne national de Haydn, et des dilettandi distingués ont exécuté les parties principales de la messe.

Assistaient à l'office, en grande tenue : S. E. l'ambassadeur et Mme la baronne de Calice, le personnel de l'ambassade, du consulat impérial et royal, de la direction des Postes, de l'agence générale du Lloyd, les représentants de la Commune consulaire et de la Chambre de commerce, les commandants et officiers de la Société du Lloyd, les corps enseignants des diverses écoles nationales, les chefs des communautés des Bocchesi, dans leurs riches costumes, l'état-major du stationnaire «Taurus», S. G. Mgr Testa, les vicaires de LL. BB. les Patriarches Œcuménique, Arméno-Grégorien et Arméno-Catholique etc.

L'équipage du «Taurus» faisait la haie dans l'intérieur de l'église et devant les portes.

A la même heure, le révérend curé des orthodoxes autrichiens, Don Vladimir Grégovitch, célébrait une messe à laquelle assisstaient un très grand nombre de Serbo-dalmates. Des prières pour l'empereur et roi ont été également dites dans la synagogue de la communauté israélite austro-allemande.

A 11 heures 1/4, S. E. baron de Calice reçut la colonie dans le

grand salon de l'ambassadeur à Péra. M. le commandeur de Forni, président de la Commune consulaire, exprima les vœux de la colonie pour la prospérité et la conservation des jours précieux de S. M. l'empereur et roi et de son auguste famille. En manifestant sa satisfaction pour les paroles prononcées par M. le commandeur de Forni, Son Excellence fit une allocution qui fut saluée par les acclamations enthousiastes des assistants.

Le même soir, à l'ambassade, à Buyukdéré, grande soirée dansante et banquet à bord de l'«Amphitrite», le plus grand bateau du Lloyd. Sont invités tous les commandants et officiers du Lloyd, ainsi que les notables de la colonie austro-hongroise.

Les notables de la colonie serbo-dalmate ont également organisé, pour ce soir, un grand banquet dans un des principaux restaurants de Galata.

Les personnes aisées de la colonie austro-hongroise ont ouvert, pour la circonstance, une souscription en vue de venir en aide aux pauvres.

LA PUISSANCE DE L'ISLAMISME

Dans un article intitulé : «La Puissance de l'Islamisme», le «Moniteur de Rome» dit que, si l'on fait le dénombrement des forces musulmanes, on reste étonné des vastes étendues de pays et des innombrables populations soumises de Tanger à Java à la foi de l'Islame. Le mahométisme a presque autant d'adeptes que la religion du Christ. En effet, les musulmans sont au nombre de plus de deux cent millions, c'est-à-dire qu'ils forment la septième partie des habitants du globe. Voici comment le «Moniteur» les répartit : l'Angleterre en possède dans les Indes, 50 millions ; la Russie en Asie, 8 million ; l'Empire ottoman, 17 millions ; la Perse avec l'Afghanistan 8 millions ; l'Arabie, 4 millions ; la Chine, 4 millions ; la presqu'île de Malacca et l'Archipel Indien, 13 millions. L'Afrique à elle seule, en compte plus de 100 millions. L'Islamisme est en train de conquérir ce continent ; déjà le Soudan lui appartient tout entier. Le «Moniteur de Rome» conclut ainsi : »Toutes les grandes puissances colonisatrices ont à compter avec cette force de l'Islam, et si la question d'Orient, sous les formes, diverses qu'elle revêt est aujourd'hui plus que jamais le nœud de la politique européenne, le rôle et l'importance de l'Islamisme ne feront que grandir. La plupart des nations de l'Europe possèdent aujourd'hui des sujets musulmans, et la politique qu'elles ont à suivre à leur égard n'est pas la partie la moins délicate et la moins ardue de leur tâche . . . »

NOTES DU JOUR

Madrid 21.—Des manifestations antiallemandes ont lieu; la Police garde l'ambassade d'Allemagne.

Berlin 21.—La Conférence télégraphique adopta, par 21 voix, le système d'un tarif unique, 4 membres ont fait abstention de voter par suite du manque d'instructions.

La «Gazette d'Allemagne du Nord» reçoit un avis de Zanzibar, disant que le célèbre voyageur d'Afrique M. Reicheard est arrivé bien portant à Ouzégoura.

Vienne 23.—L'Empereur et l'Impératrice d'Autriche seront accompagnés à l'entrevue de Krimser par le prince héritier Rudolphe, les Archiducs Charles et Louis les grands dignitaires de la cour, Kalnoky, Taaf, etc.

DEPECHE TELEGRAPHIQUES

(Agence Havas)

Caire 24 août

La mort d'Abdullah, le successeur de Mahdi, n'est pas confirmée; 4000 soudaniens occupèrent Dongola.

Londres 24 août

La «Morning Post» confirme que la Russie propose à l'Angleterre de laisser à l'Emir le défilé de Zulficar; mais de garder pour elle la région des paturages.

Kremsier 24 août

Les communications et l'entrée de la ville et de l'intérieur ne sont pas empêchées; la place des fêtes seule est close; les prescriptions de la police relatives aux étrangers sont rigoureusement exécutées; la population jouit la plus grande liberté.

St-Petersbourg 25 août

Le Czar et sa suite partirent cette nuit pour Kremsier.

Kremsier 25 août

Comte de Taaffe et les autres dignitaires arrivèrent ici. La compagnie d'honneur, le régiment Alexandre et les bataillons d'infanterie, destinés à la garde du palais, entrèrent ce matin dans la ville musique en tête. Après midi 32 représentants de la presse sont autorisés à visiter le palais et le jardin, qui, à partir d'aujourd'hui, sera fermé au public.

Les appartements de L. L. Majestés d'Autriche et de Russie sont situés au premier étage; ceux du Czar et de la Czarine sont richement meublés; la salle du théâtre est au deuxième étage.

Madrid 25 août

150,000 Madridiens protestèrent au Mrado contre l'occupation des îles Carolines par les Allemands.

Caire 25 août

Le gouvernement reçut une dépêche annonçant qu'un grand massacre a eu lieu à Berber; la population, manquant de vivres, a pillé le trésor.

Londres 25 août

On assure que l'entente est définitivement établie entre Salisbury et Staal, concernant Zulficar. Il ne resterait plus qu'à ratifier officiellement; l'entente du ministère de la guerre contremanda les ordres précédemment donnés sur la mobilisation reserve.

Madrid 25 août

1930 décès pour Espagne.

Le Roi arriva ce matin et présida au Conseil; une grande activité règne au ministère de marine; tous les officiers de marine en congé sont rappelés.

Vienne 25 août

L'Empereur et l'Impératrice, le prince-impérial et leurs suites partirent à onze heures du matin pour Kremsier, où arrivera après midi; salués par population et nombreuses députations avec enthousiasme.

NOUVELLES DIVERSES

LA BULGARIE

ET

L'ENTREVUE DE KREMSIER

S. A. le Prince Alexandre de Bulgarie vient de s'absenter encore de ses Etats pour se rendre à Kremsier pour assister à l'entrevue qui y aura lieu.

On écrit de Vienne que l'entrevue de Kremsier n'aura pas de portée politique particulière et qu'on ne doit y voir qu'un témoignage de la bonne intelligence qui existe entre les empereurs et leurs peuples. M. de Giers et M. de Kalnoky qui accompagneront leurs souverains dans cette visite de courtoisie, pourront bien s'entretenir de certaines questions politiques et principalement des moyens de sauvegarder la paix générale; mais de là à se concerter en vue de la neutralité à conserver par l'Allemagne et l'Autriche durant une guerre russo-anglaise, il y a loin. Si M. de Tisza n'assiste pas à l'entrevue, ajouté-t-on, c'est qu'évidemment il ne doit pas y être traité de grandes questions politiques.

Nous empruntons au «Moniteur Oriental» :

Le Patriarcat arménien de Coum-Capou a adressé aux journaux arméniens de notre ville un communiqué portant que le Patriarcat n'a pas encore reçu de nouvelles officielles touchant la nomination de Mgr Magar, archevêque de Bessarabie, comme catholico d'Etchmia-

dzin. Le Patriarcat prie donc les journaux arméniens de ne pas publier, sur ce sujet délicat, des articles violents.

Nous lisons dans les journaux arméniens de Constantinople :

«Une communication officielle du Ministère de Justice au Patriarcat arménien porte que les détenus à Van à cause de la mention du Catholico d'Akhtamar dans les églises, ont été laissés libres».

En enregistrant cette bonne nouvelle nous félicitons nos frères délivrés et sommes une fois de plus confirmés dans notre conviction, que le soulagement des maux du peuple des provinces dépend uniquement de son courage de pouvoir faire parvenir sa voix au gouvernement central.

Voici un exemple auquel nous croyons savoir que les démarches des Patriotes ne soient pas étrangères.

Nous serions heureux écoutés si nous pouvions également enregistrer bientôt la mise en liberté des écroués de Zeitoun, dont nous avons fait mention dans nos feuilles précédentes.

Ce n'est cependant qu'un palliatif éphémère aux souffrances du peuple et nous espérons que S. M. le Sultan ne tardera pas à y porter des remèdes efficaces en ordonnant sans retard l'application des réformes solennellement promises.

S. B. Mgr H. Vchabédian s'est rendu, avant-hier, à la S. Porte et a remis à S. A. le Grand-Vizir une adresse de remerciements à S. M. le Sultan, qui a daigné lui délivrer le Bérat d'investiture.

On mande de Sofia, à la «Politische Correspondenz», qu'on a déjà ouvert les chantiers de construction sur la nouvelle ligne Tzaribrod-Sofia-Vakarel. La compagnie Groseff, chargée de la construction, a réparti les travaux soumissionnés en plusieurs lots, dont la plupart sont déjà adjugés.

On écrit de Pristina au «Saadet» que, le 12 courant, vers minuit, un des prisonniers, détenus dans la prison de cette ville, ca sa sur la tête du gardien une cruche pleine d'eau et le renversa à terre. Il s'empara, ensuite, du sabre du gardien et se fit ouvrir les portes de la prison. Les autres prisonniers, au nombre de quinze, profitant de cette occasion, prirent également la clef des champs. Une dizaine de gendarmes envoyés à la poursuite des fugitifs ont réussi à les rejoindre; cinq ont été arrêtés dont 4 blessés; quatre autres ont été tués.

ՍԻՐԱՆՈՅԷ

Գրեց Տէգն Ս. Տէգն

Ամուսնական երջանկութիւնն ապահովող պայմաններն գոյութիւնը ունի և զեղեցիկ բացարձակութեամբ նկարագրող բնութիւնը վիպա-

կան մի գործ է, որ ոճոյն սահուն-նութիւնը և լեզուին մաքրութիւնը, կրկնակի լծակցական, ծնողական և որդիական փոփոխ և վսեմ գոյացման հետ : Ամեն ընտանեաց համար ընթերցման արժանի երկրորդութիւն մն է, գինն է 10 զրշ. վաճառման կեդրոնատեղին է Կ. Կոյիս Մահմա փաշայ Թ. Զէնհրճեան գրատունը :

Ստացանք Ն. Տաղաւարեան էֆէնդիի խմբագրութեամբ հրատարակուող Գիտական Եւրոպական ամսականի թիւ Լ. Բ. թիւերը : Ստուգելու այս հրատարակութիւնը ազգային մամուլն մէջ զգալի պակաս մը կը լրացնէ՝ միմիայն գիտական նիւթոյ վրայ դրողով, որոյ ճաշակն երթալով ընդհանրանալով վերայ է մեր ազգին ամեն դասակարգին մէջ : Տաղաւարեան էֆէնդիի սոյն գործը՝ ընթերցման արժանի աշխատութիւն մ'է, յատկապէս և մարտը տպագրութեամբ թափառողութեան պայմաններն են՝ Պօլսոյ համար տարեկան 20 զրշ. օտար երկիրներու համար 5 ֆրանք : Դիմել առ Արամեան տպարան Յակոբեան-խան վերի յարկ, Ի. Կ. Պօլսոյ :

ԱԶԳ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

(Գործնական վարչական)

Գիտերթիկ եւ Յերեկեան

Այս կրթարանն հաստատուած է 1876 Յուլիս 1ին և, կրկն երկրորդական (սեփական) վարժարան, վերապահ է Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէութեան :

Երկրորդական վարժարանի մէջ ուսանող երեք բարձր ուսմանը և Հայերէն, Թուրքերէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն և Յունարէն լեզուք կուսուցանուին աստիճանական և ուսուցչական ընտիր մարմնոյ մի :

Երկրին և ազգին պիտոյից համուձայն մի քանի կարեւոր փոփոխութիւններ մուտ պիտի գտնեն ուսմանց Յայտարարման մէջ, ի մասին ամսական լեզուաց ուսուցման, սկսեալ յառաջիկայ շրջանէն :

Այս կրթական հաստատութեան մէջ տարած առողջական և բարոյական խնամքն հաւասար է ուսմանական խնամքին, որ արդէն ծանօթ է Հայ հասարակութեան : Միտնդն յայտ գտնուցիկ : Ուսումնաւորոյի թիւն է յարգ. 28 :

Կրթարանի Ժ. տարեշրջանն պիտի սկսի յառաջիկայ Օգոստոս 29 հինգշաբթի օրէն : ուսանողաց վերամուտն՝ Օգոստոս 26 երկուշաբթի օրէն :

Նոր աշակերտ տալու փոփոխող ծնողք, տեղացի թէ դատաւոր, կրնան անձամբ կամ գրով խնամակցիլ Տնօրէնին հետ, որ կը գտնուի ամեն օր յօրթարէոյ, Հայկական կրթարան :

Հիմնադիր—Տնօրէն

3 Օգոստ. 1885

Թ. Գործնական

Կ. Պօլսոյ, Օրթարէոյ

RESPONSABLE T. PAPAZIAN

Imprimerie H. N. Voïncoff & Cie. — Varna